

Swipevaardig is nog niet digitaal geletterd!

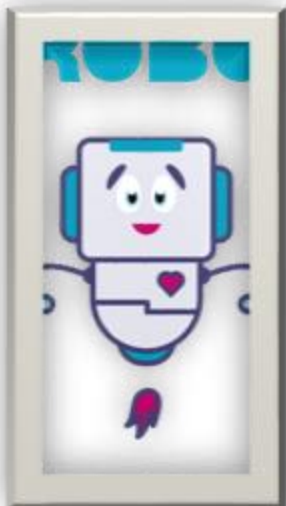
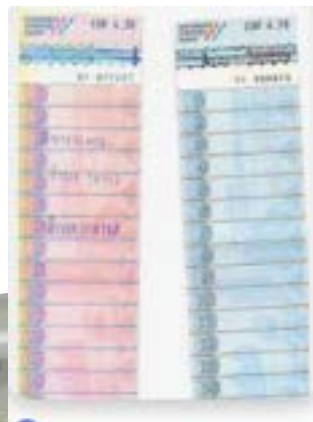
Tanja van der Hoek
25 maart 2026

Herkenning?

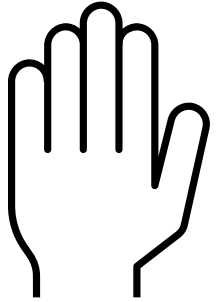

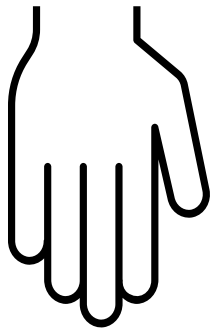
Wie ben ik...

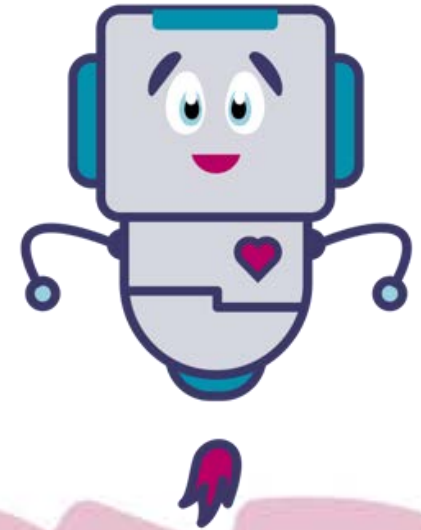
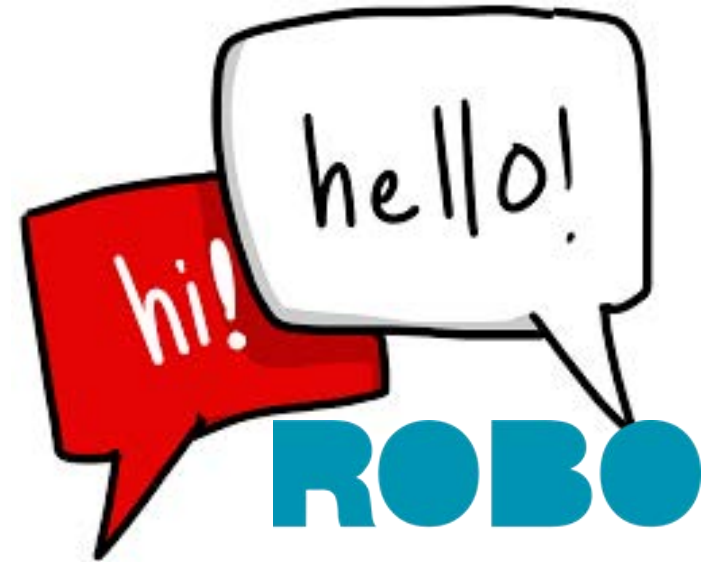
Wie zijn jullie...

- Hand omhoog = ja ik

- Hand naar beneden houden = nee ik niet

Digitaal geletterdheid - peiling

Scan de QR code of ga naar
menti.com en vul de code in.

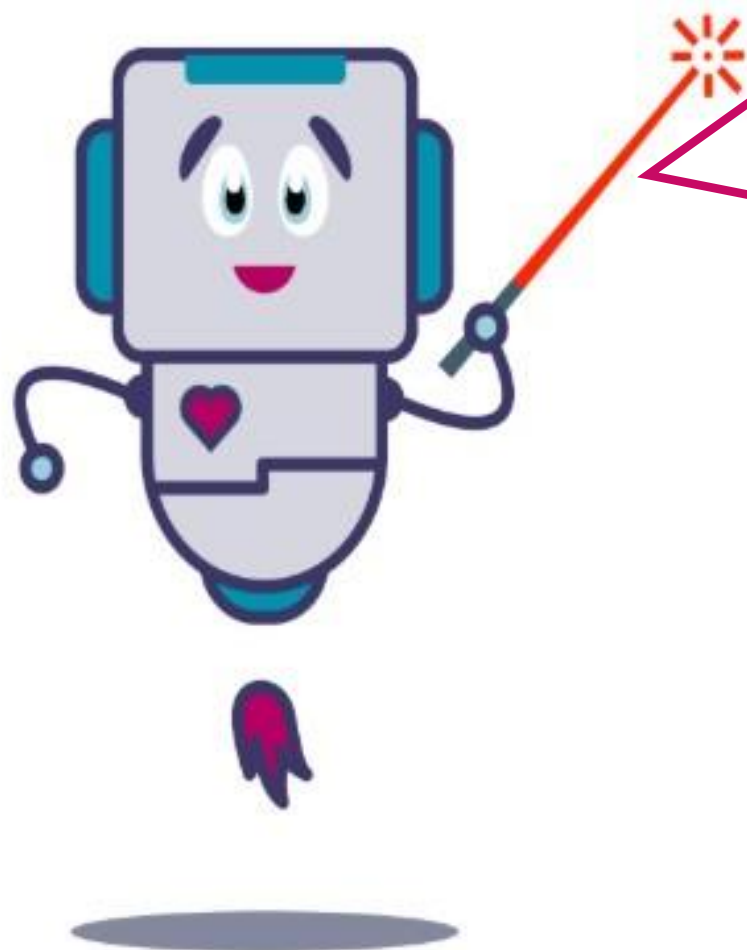
Digitaal geletterd; wanneer dan wel?

- Je bent digitaal geletterd wanneer je bewust, verantwoordelijk, kritisch en creatief gebruik kunt maken van digitale technologie, digitale media en andere technologieën. Daarbij moet je je bewust zijn van de razendsnelle ontwikkelingen op dit gebied.
- Alleen zo kun je toegang krijgen en houden tot informatie en kun je actief deelnemen aan de samenleving, nu en in de toekomst.

(expertisepuntdigitalegeletterdheid.nl, maart 2026)

- Iedere BOOR-leerling kan aan het einde van zijn/haar schooltijd werken en leren met digitale technologieën, heeft (kritische) denkvaardigheden en strategieën ontwikkeld die helpen om problemen op te lossen met digitale technologie en is zich bewust van de invloed van sociale media, kan kritisch nadenken over de betrouwbaarheid hiervan en heeft vaardigheden om digitaal/online actief en weerbaar te zijn.

(Stichting BOOR, december 2023)

Contextduiding

Definitieve concept kerndoelen (1)

Bij digitale geletterdheid gaat het om:

- kennis verwerven over digitale technologie;
- omgaan met digitale technologie;
- kritisch en (zelf)bewust gebruikmaken van de mogelijkheden van digitale technologie;
- inschatten van kansen en risico's die het gebruik van digitale technologie met zich meebrengt.

(expertisepuntdigitalegeletterdheid.nl, maart 2026)

Definitieve concept kerndoelen (2)

Digitale technologie & digitale media

- Digitale systemen -> begrip van apparaten, hoe werkt het, hoe pas je het toe.
- Digitale media en informatie -> omgaan met verschillende media, filteren, informatie zoeken, opslaan.
- Data -> inzicht, analyseren en toepassen.
- AI -> begrip van AI en hoe deze AI-toepassingen werken.

Overzicht van kerndoelen digitale geletterdheid			
Primair onderwijs		Voortgezet onderwijs	
Speciaal onderwijs		Voortgezet speciaal onderwijs	
Domein: praktische kennis en vaardigheden			
22	De leerling zet digitale technologie en digitale media in A. Digitale systemen B. Digitale media en informatie C. Data D. Artificial Intelligence (AI)	21	De leerling zet digitale technologie en digitale media in A. Digitale systemen B. Digitale media en informatie C. Data D. Artificial Intelligence (AI)
Domein: ontwerpen en maken			
23	De leerling creëert digitale producten A. Creëren met digitale technologie B. Programmeren	22	De leerling creëert digitale producten A. Creëren met digitale technologie B. Programmeren
Domein: de gedigitaliseerde wereld			
24	De leerling participeert in de gedigitaliseerde wereld A. Veiligheid en privacy B. Digitale technologie, jezelf en de ander C. Digitale technologie, samenleving en wereld	23	De leerling participeert in de gedigitaliseerde wereld A. Veiligheid en privacy B. Digitale technologie, jezelf en de ander C. Digitale technologie, samenleving en wereld

Definitieve concept kerndoelen (3)

Overzicht van kerndoelen digitale geletterdheid			
Primair onderwijs Speciaal onderwijs		Voortgezet onderwijs Voortgezet speciaal onderwijs	
Domein: praktische kennis en vaardigheden			
22	De leerling zet digitale technologie en digitale media in A. Digitale systemen B. Digitale media en informatie C. Data D. Artificiële Intelligentie (AI)	21	De leerling zet digitale technologie en digitale media in A. Digitale systemen B. Digitale media en informatie C. Data D. Artificiële Intelligentie (AI)
Domein: ontwerpen en maken			
23	De leerling creëert digitale producten A. Creëren met digitale technologie B. Programmeren	22	De leerling creëert digitale producten A. Creëren met digitale technologie B. Programmeren
Domein: de gedigitaliseerde wereld			
24	De leerling participeert in de gedigitaliseerde wereld A. Veiligheid en privacy B. Digitale technologie, jezelf en de ander C. Digitale technologie, samenleving en wereld	23	De leerling participeert in de gedigitaliseerde wereld A. Veiligheid en privacy B. Digitale technologie, jezelf en de ander C. Digitale technologie, samenleving en wereld

Digitale producten

- Creëren met digitale technologie -> Denk aan het maken van presentaties, video's, podcasts, vlogs. Of zelfs het bouwen van een app of website.
- Programmeren -> Het logisch leren denken!

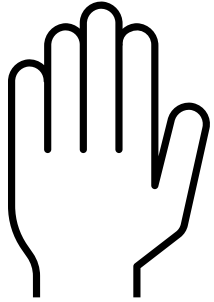
Definitieve concept kerndoelen (4)

Gedigitaliseerde wereld

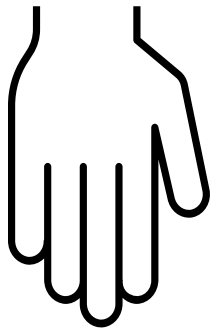
- Veiligheid en privacy -> hoe navigeer je veilig in de online omgeving op internet, social media. En hoe bescherm je je eigen privacy en respecteer je de privacy van de ander?
- Digitale technologie, jezelf en de ander. -> gaat verder door op mediagebruik en sociaal gedrag online.
- Digitale technologie, samenleving en de wereld -> the bigger picture. Leerlingen worden hier voorbereid op hun rol als kritische burger in een digitale samenleving.

Overzicht van kerndoelen digitale geletterdheid			
Primair onderwijs		Voortgezet onderwijs	
Speciaal onderwijs		Voortgezet speciaal onderwijs	
Domein: praktische kennis en vaardigheden			
22	De leerling zet digitale technologie en digitale media in A. Digitale systemen B. Digitale media en informatie C. Data D. Artificial Intelligence (AI)	21	De leerling zet digitale technologie en digitale media in A. Digitale systemen B. Digitale media en informatie C. Data D. Artificial Intelligence (AI)
Domein: ontwerpen en maken			
23	De leerling creëert digitale producten A. Creëren met digitale technologie B. Programmeren	22	De leerling creëert digitale producten A. Creëren met digitale technologie B. Programmeren
Domein: de gedigitaliseerde wereld			
24	De leerling participeert in de gedigitaliseerde wereld A. Veiligheid en privacy B. Digitale technologie, jezelf en de ander C. Digitale technologie, samenleving en wereld	23	De leerling participeert in de gedigitaliseerde wereld A. Veiligheid en privacy B. Digitale technologie, jezelf en de ander C. Digitale technologie, samenleving en wereld

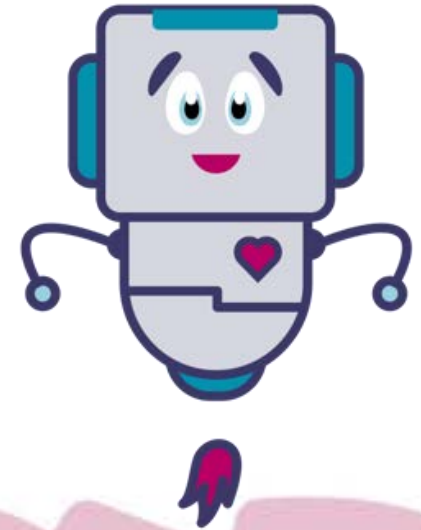
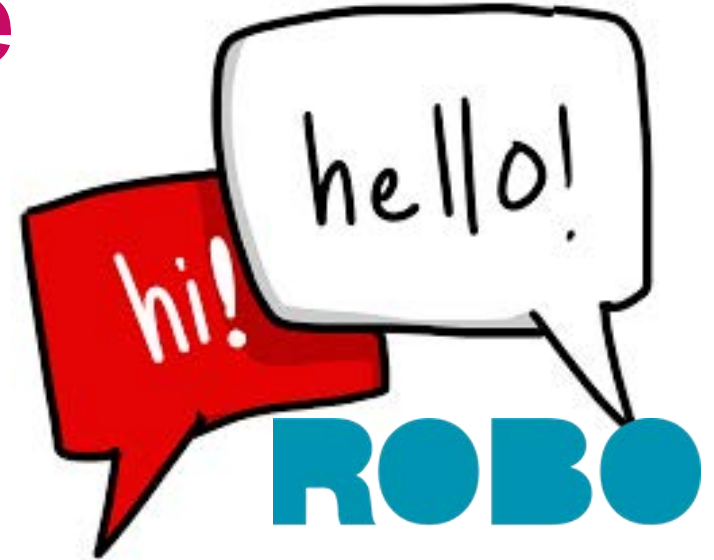
Weer even naar jullie

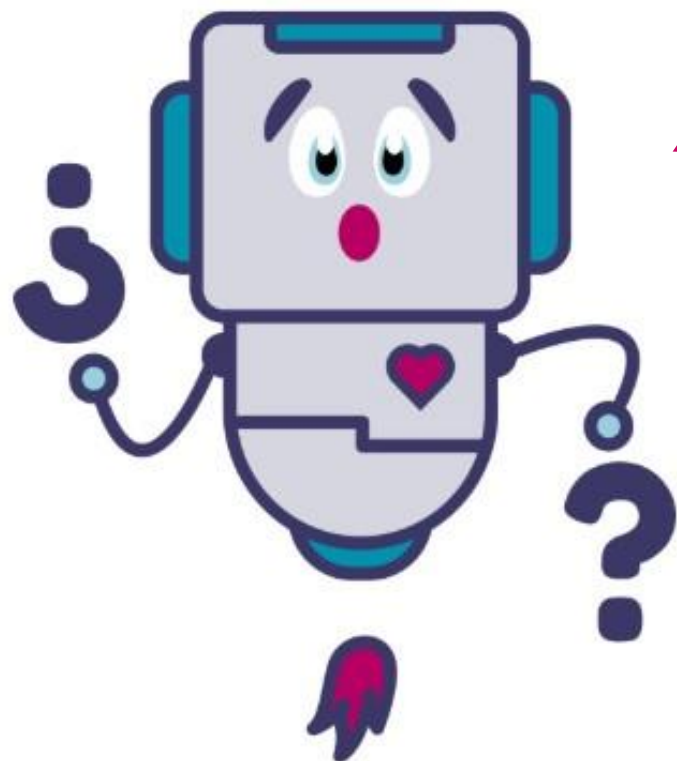

- Hand omhoog = ja ik

- Hand naar beneden houden = nee ik niet

Hoe dan?

Hoe? #zodoenwedatbijBOOR

2023/2024

- SLO-Aanbodsdoelen en de definitieve concept kerndoelen vertaald naar concrete en toepasbare leer – en subleerdoelen.
- Sectorbrede visie voor het (s)bao opgesteld.
- Implementatie aanpak opgesteld.
- Trainingsprogramma 'Digitaal in het Lokaal' ontwikkeld en opgeleverd.
- Opleiding voor I-coaches

2024/2025

- Pilot: begeleiding implementatie DG in de dagelijkse onderwijspraktijk. (6 scholen)
- Uitbreiding begeleiding implementatie.
- Start IOL traject, ontwikkeling open lesmateriaal en verbeteren implementatie aanpak.
- BOOR Baseline actualiseren op basis van de definitieve concept kerndoelen.
- Opleiding voor I-coaches

2025/2026:

- BOOR breed is in december 2025 de visie op digitalisering en AI vastgesteld.
- Vanaf Q2 2026 binnen BOOR een programma Digitalisering en AI.
- Opleiding voor I-coaches

Hoe? #zodoenwedatbijBOOR

BOOR Baseline + lessuggesties

- Lessuggesties in de vorm van Digi-Doeners gekoppeld aan alle 'baseline doelen'
- Leerlijn Digitale Geletterdheid - Wikiwijs Maken

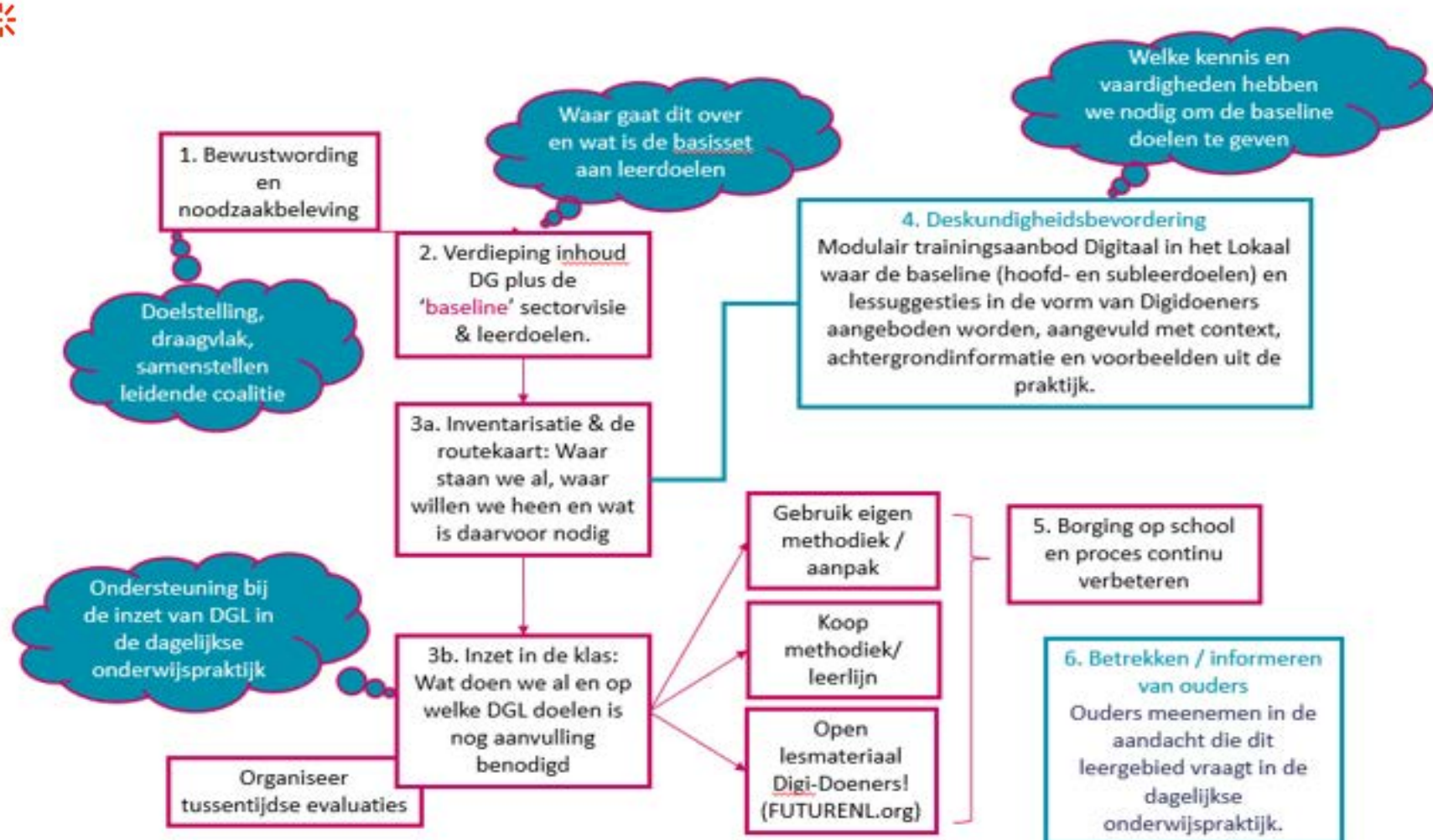
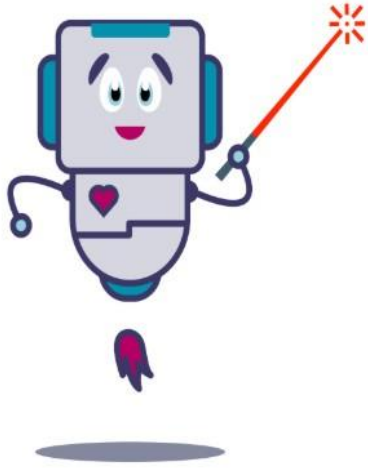
- ❖ Instructie leerkracht
- ❖ Lesmateriaal PPT
- ❖ Werkbladen (optioneel)

- ❖ Doe opdrachten
- ❖ Koppeling arbeidsmarkt
- ❖ Niet alleen digitaal!
- ❖ Interactie & doen

Hoe? #zodoenwedatbijBOOR

Implementatieaanpak

Waar staan jullie? peiling

Scan de QR code of ga naar
menti.com en vul de code in.

Tip 1

Betrek je schoolteam en creëer
draagvlak.
Alle neuzen dezelfde kant op!

Tip 2

Breid de schoolvisie uit.
DG & de schoolidentiteit!

Tip 3

Stel een kartrekker aan en creëer een werkgroep.

Katalysator van het groeiproces!

Tip 4

Breng het vertrekpunt in kaart.
Begin waar je bent! (en maak het klein en logisch)

Welke leerdoelen bied je al aan op en op welke manier?

Hoe ziet je leerlingpopulatie eruit?

Tip 6

Maak een plan van aanpak.
Houdt het eenvoudig, klein en praktisch!

*Houd rekening met de
leerlingpopulatie en maak
passende,
beargumenteerde keuzes.*

Tip 7

Besteed voldoende aandacht aan de ontwikkeling van de leerkracht.
Faciliteer en maak het toegankelijk!

*Groeiproces van
gezamenlijke groei!*

Tip 8

Informeer / betrek ouders/verzorgers.

Tip 9

Zet in op borging.
Zorg voor een stevige fundering!

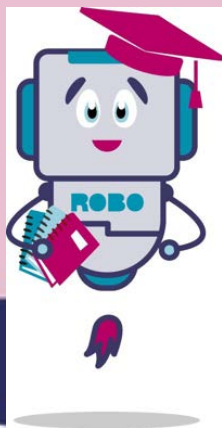

Tip 10

Specifiek voor schoolleiders en kartrekkers: benader dit proces als een verandering.

“Digitale geletterdheid is geen vak van de toekomst – het is de sleutel tot het onderwijs van vandaag. Ontdek hoe jij het verschil kunt maken.”

**Bedankt voor
jullie aandacht!**

Digitale inclusie

leren zonder drempels

Inhoud

- Even voorstellen
 - Welkom op Lichtenbeek
 - Digitale inclusie
 - Digitale inclusie, modellen
 - Voorbeelden uit de praktijk
 - Zelf aan de slag
-

DE **LICHTENBEEK**
ONDERWIJS
SPECIALISTEN

Samen laten we elk kind groeien

DE
ONDERWIJS
SPECIALISTEN

Samen laten we elk kind groeien

iXPERIUM Arnhem
CENTRE OF EXPERTISE

Vincent Verhoeven

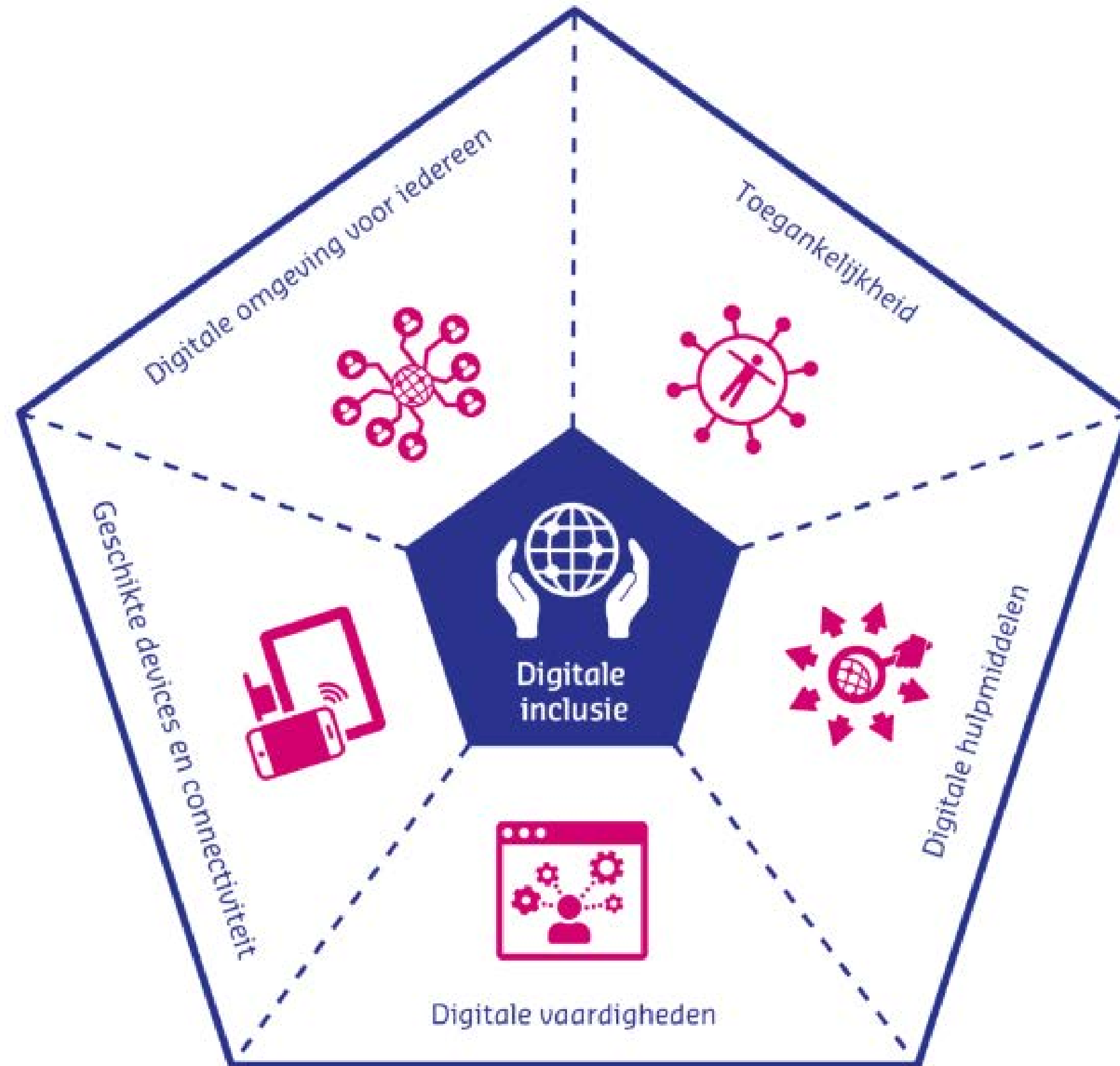
En wie zijn jullie?

Welkom op Lichtenbeek

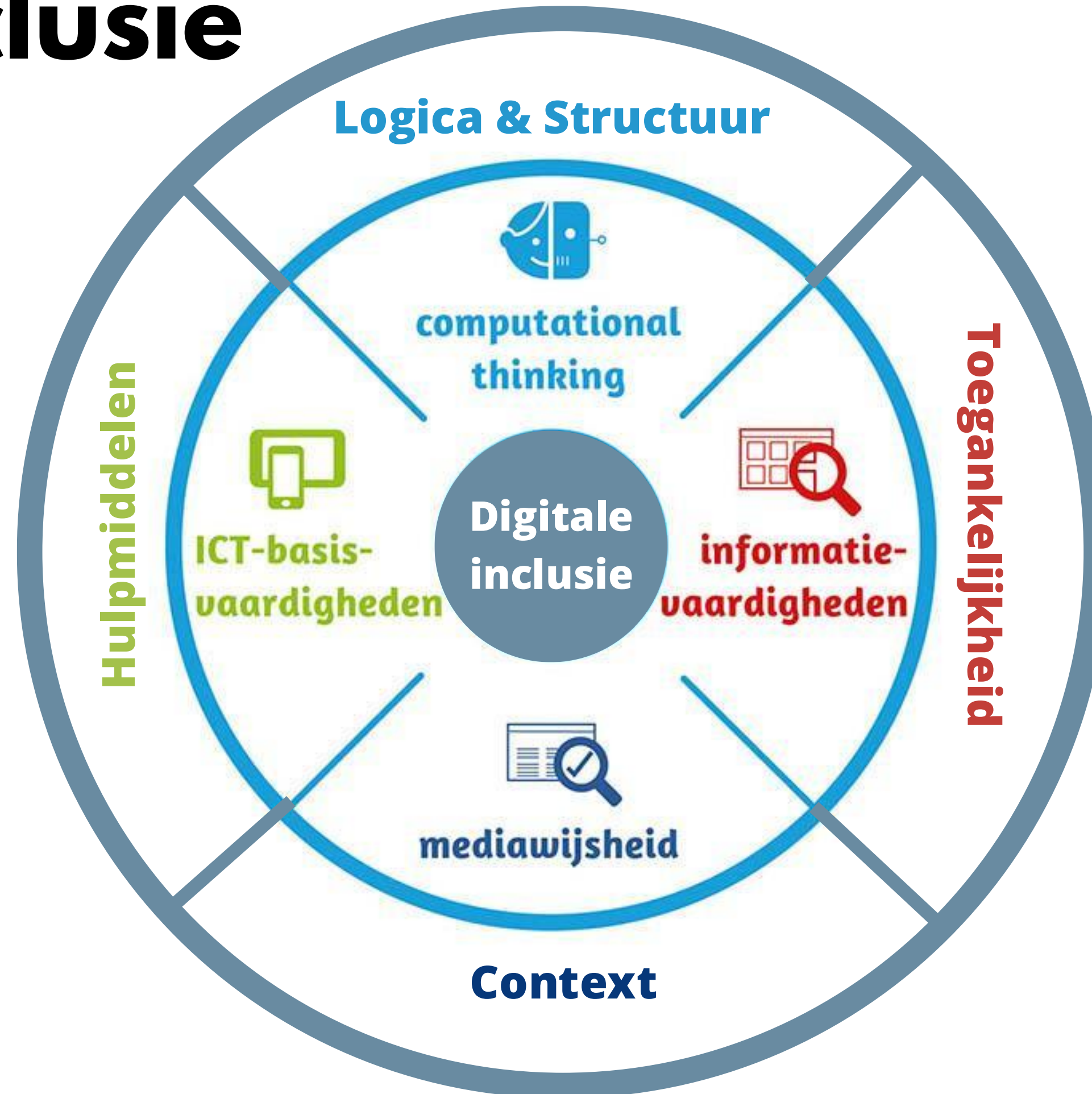

5 Voorwaarden digitale inclusie kennisnet

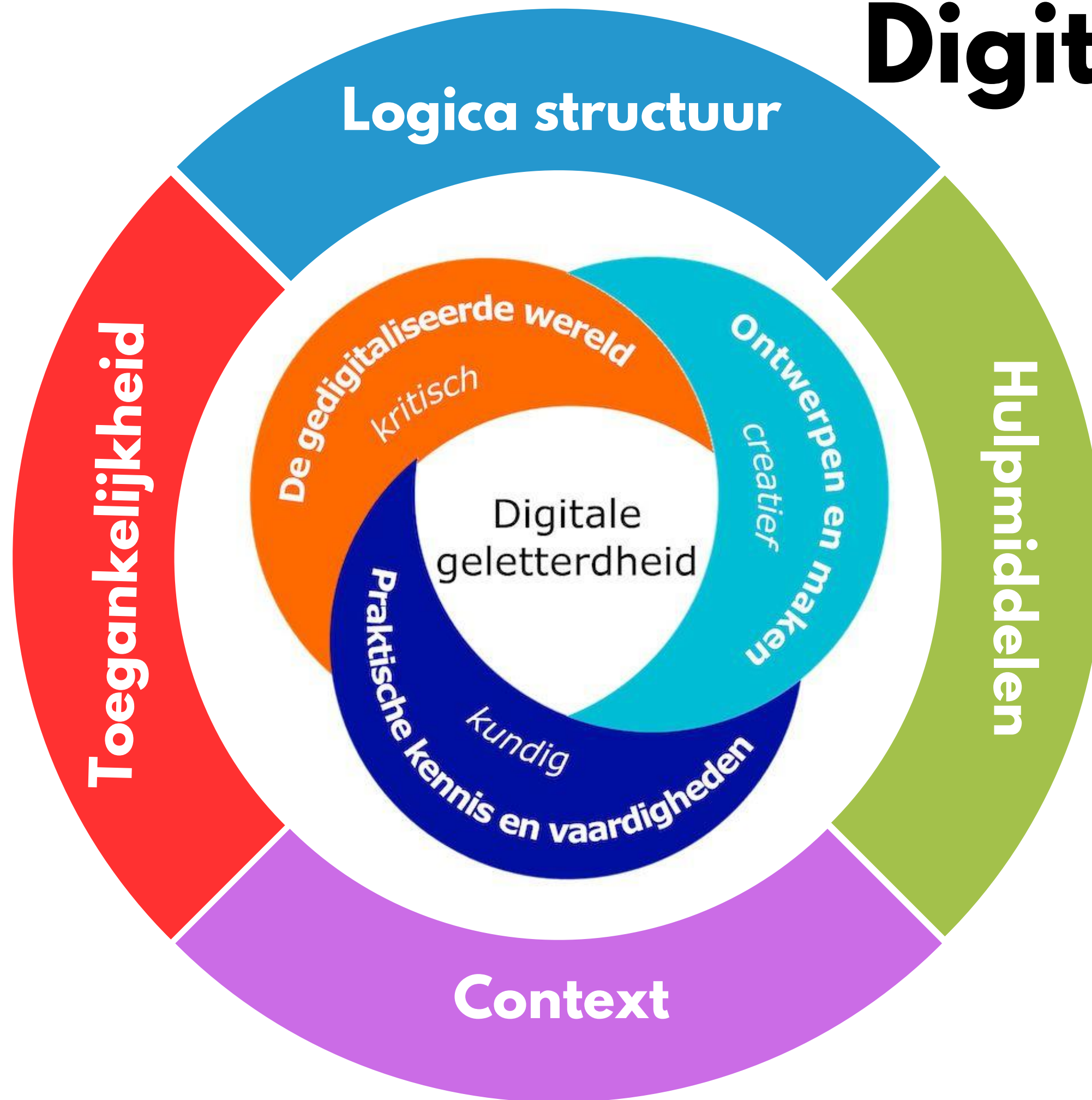

De vijf voorwaarden voor digitale inclusie in het onderwijs.

Digitale Inclusie

Digitale Inclusie

Scaffolding

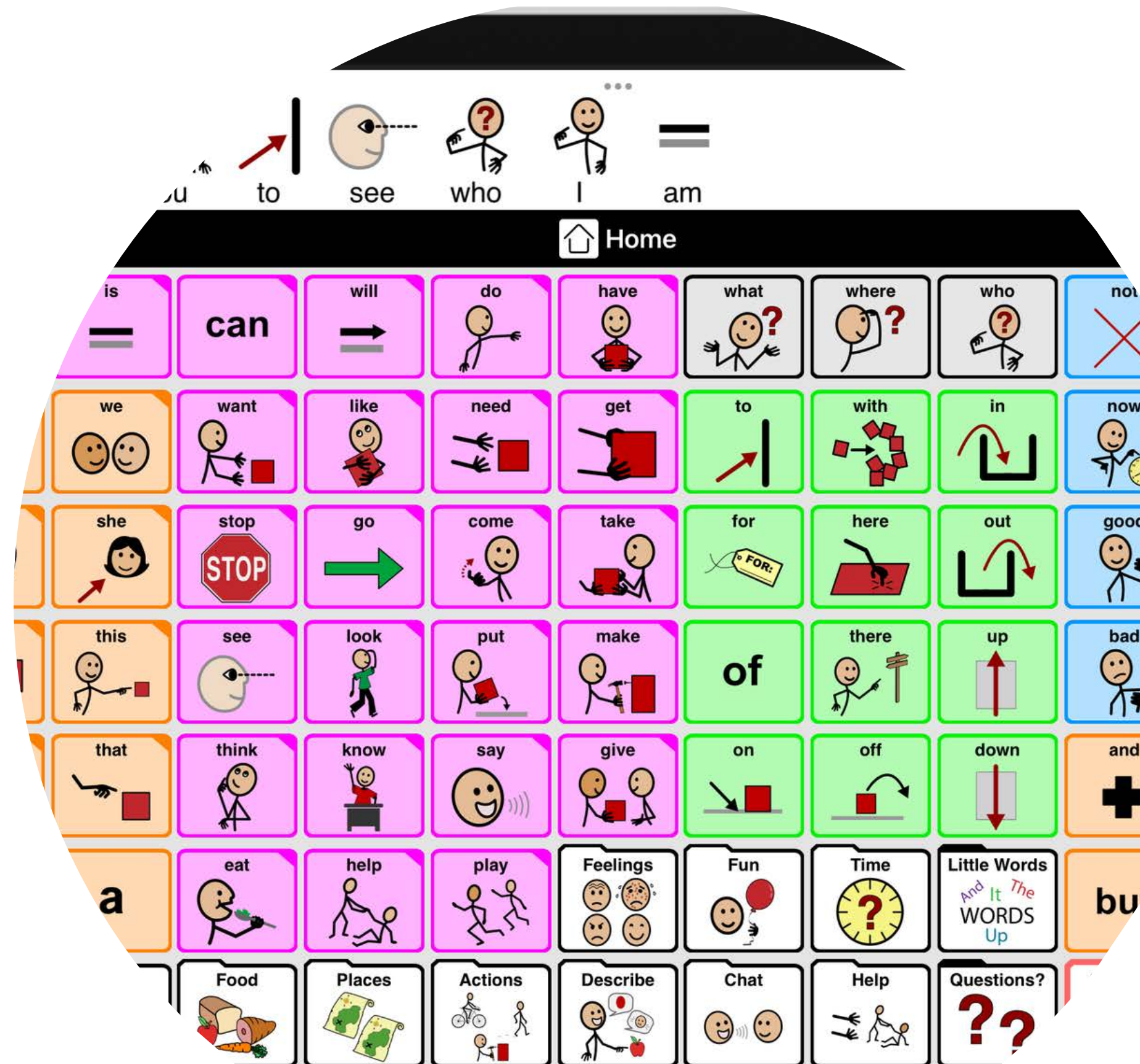
Toetsenbord

Leesondersteuning

Spraakondersteuning

Oogbesturing

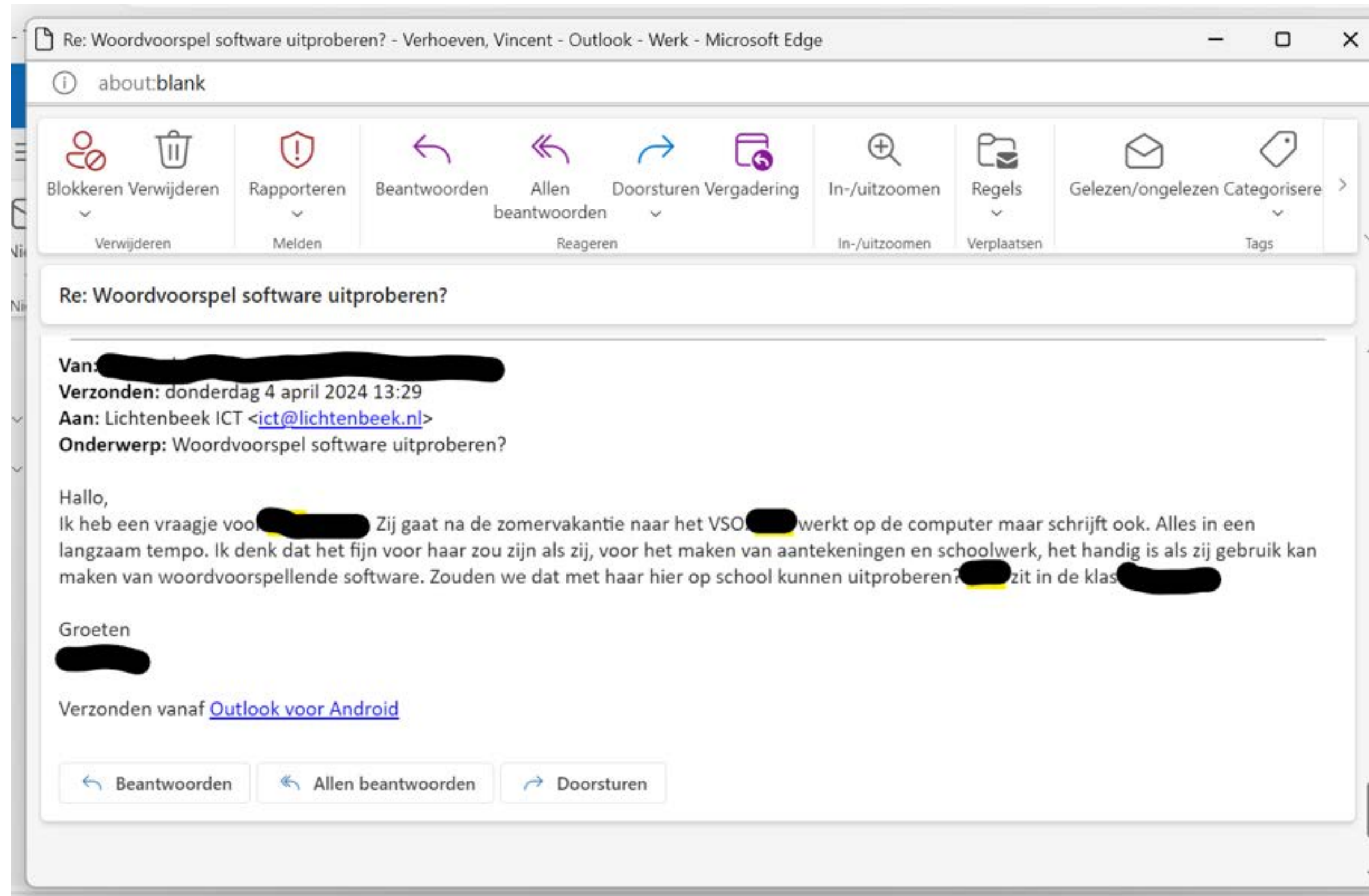
Spraakbesturing

Methodesoftware

Casuïstiek

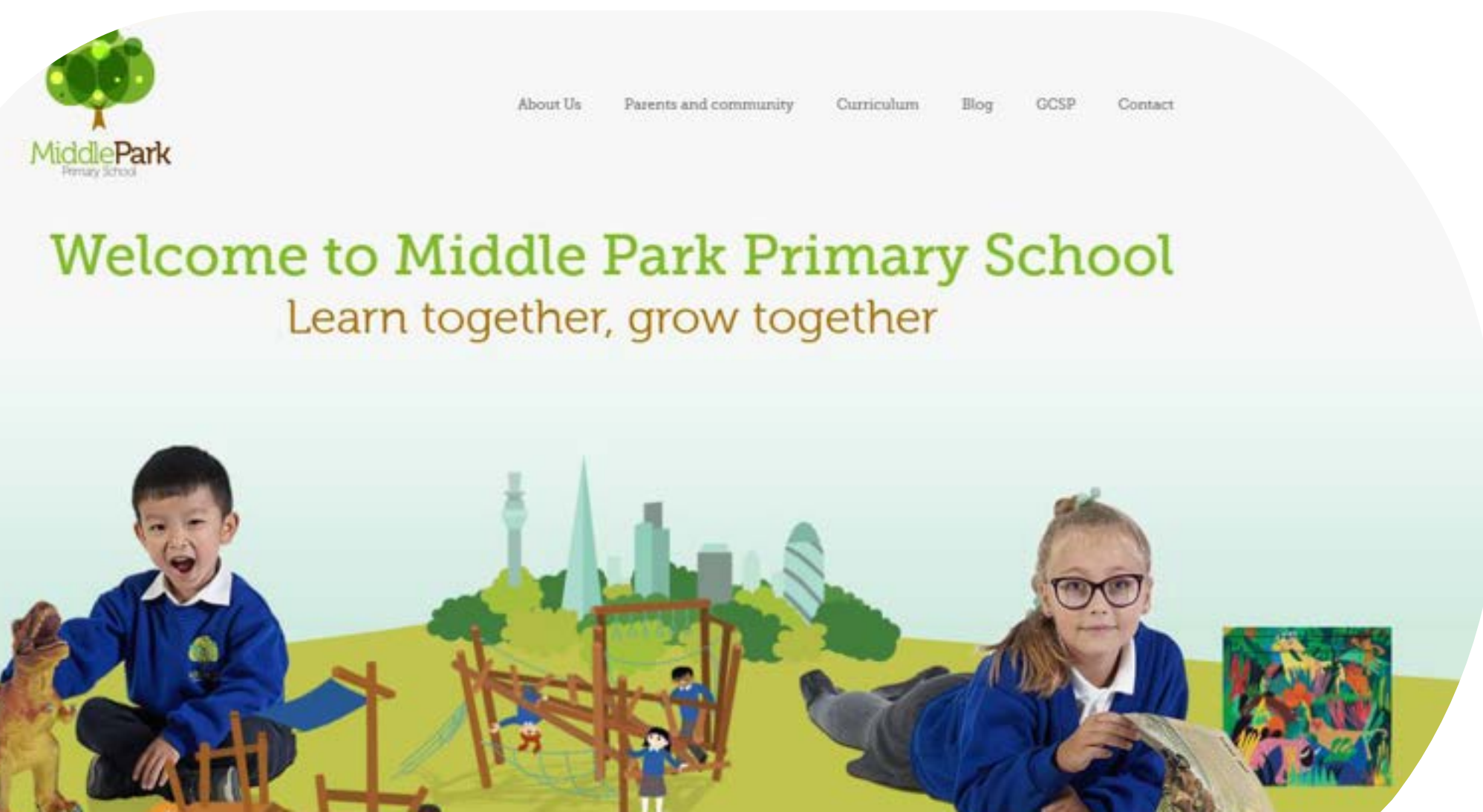
Zelf aan de slag

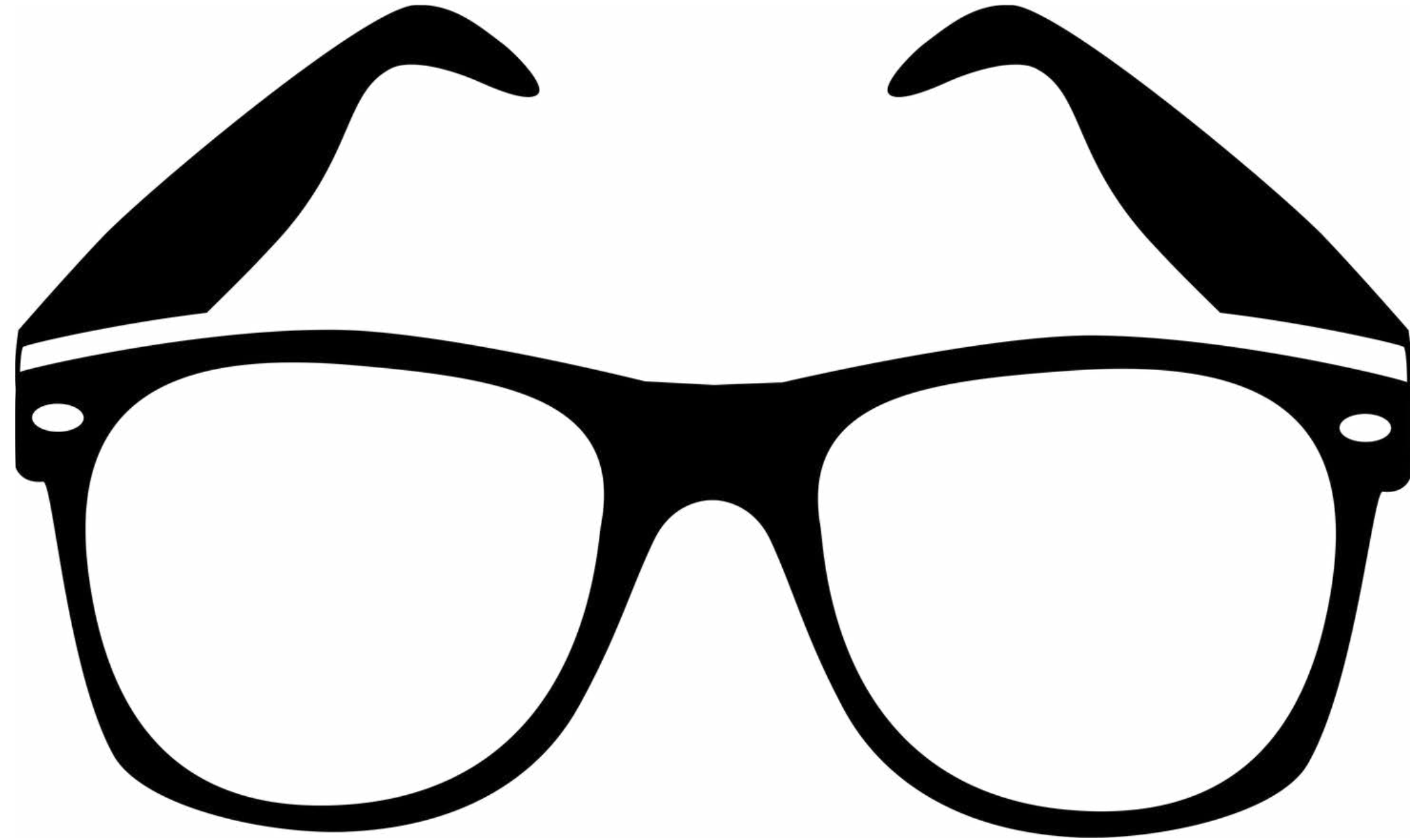

Klik op de afbeelding voor de
Chromebooklijst

Cas is 8 jaar hij heeft een spierziekte hierdoor zit Cas in een rolstoel en heeft hij minder kracht in zijn armen. Tillen is lastig en bewegen kost meer energie dan bij zijn leeftijdsgenoten.

Maak ondersteunende middelen de standaard voor iedereen

Voor elke leerling, nu én richting 2035

Vragen?

Bel :
0611397245

Email :
v.verhoeven@lichtenbeek.nl

<https://www.mediawijs.be/nl/handleiding-entoegekankelijkheid>

Handboek OC – als praten niet vanzelf gaat
<https://www.isaac-nf.nl/shop/>

https://maken.wikiwijs.nl/202308/Digitale_inclusie_gebruik_Chromebooks#!page-7801396

Workshop

Digitale geletterdheid met jonge kinderen

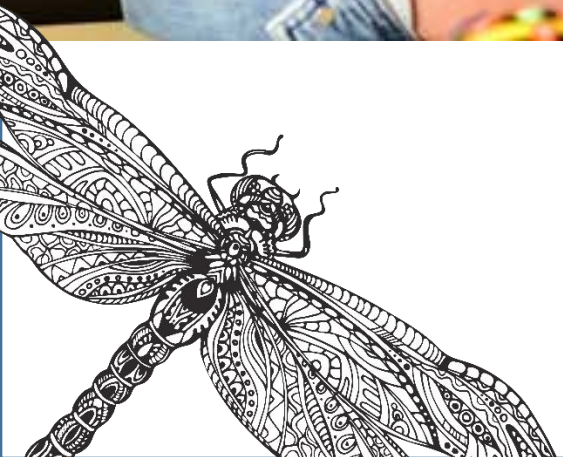

Miranda Wedekind Onderwijsbegeleiding

Specialist digitale geletterdheid voor het jonge kind

WWW.MIRANDAWEDEKIND.NL

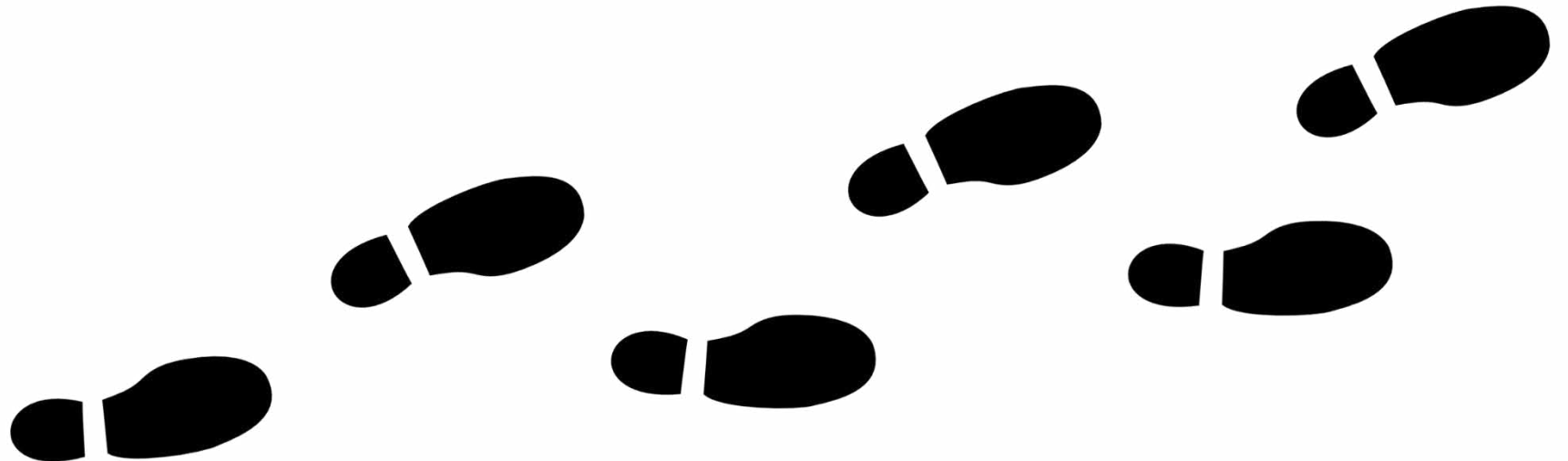
Even voorstellen!

**Je hoeft het niet te
weten, als je maar
nieuwsgierig
durft te zijn!**

*Hoe kan ik een stap zetten om digitale
geletterdheid 'morgen' vorm te geven
in mijn klas?*

Wat gaan we vandaag doen?

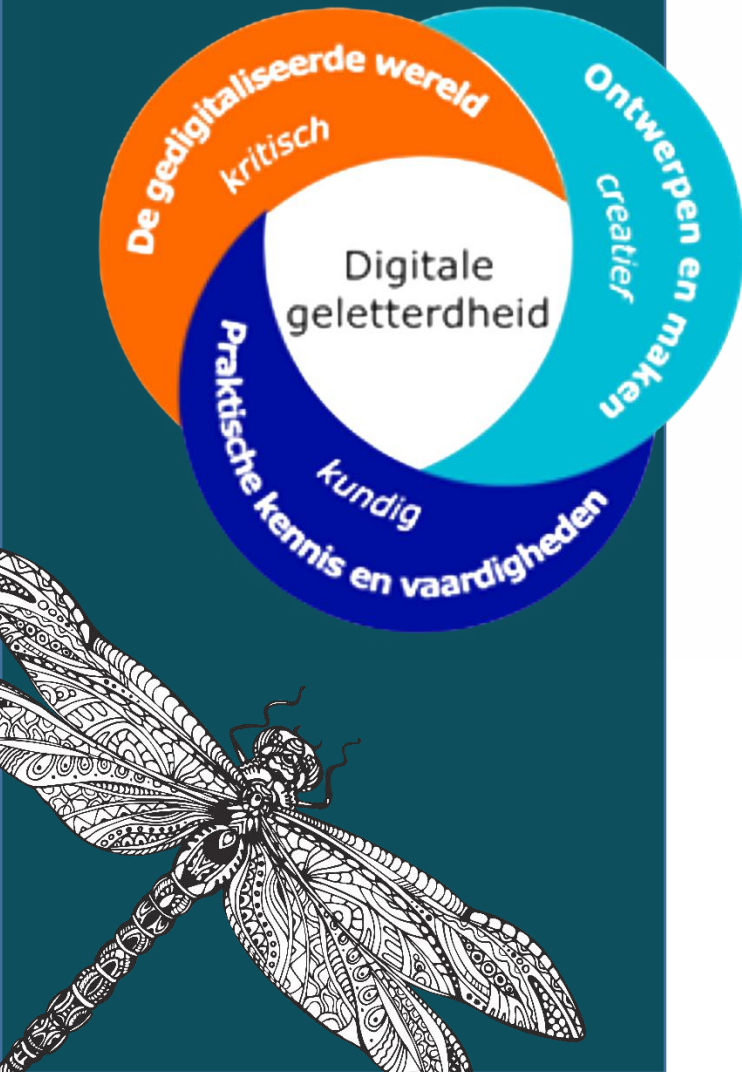
- Wat is digitale geletterdheid? - *een intro*
- Een “Kahoot” quizje
- Digitale geletterdheid met jonge kinderen- *uitleg en voorbeelden*
- Proeverij in circuit vorm
- Een plan maken voor ‘morgen’

Digitale geletterdheid

Bewust, verantwoordelijk, kritisch en creatief
overweg kunnen met ICT, digitale media
en andere technologieën
die nodig zijn om toegang te krijgen tot informatie
en om actief te kunnen deelnemen aan de
hedendaagse én toekomstige informatie- en
netwerksamenleving.

- SLO, 2021

Digitale geletterdheid

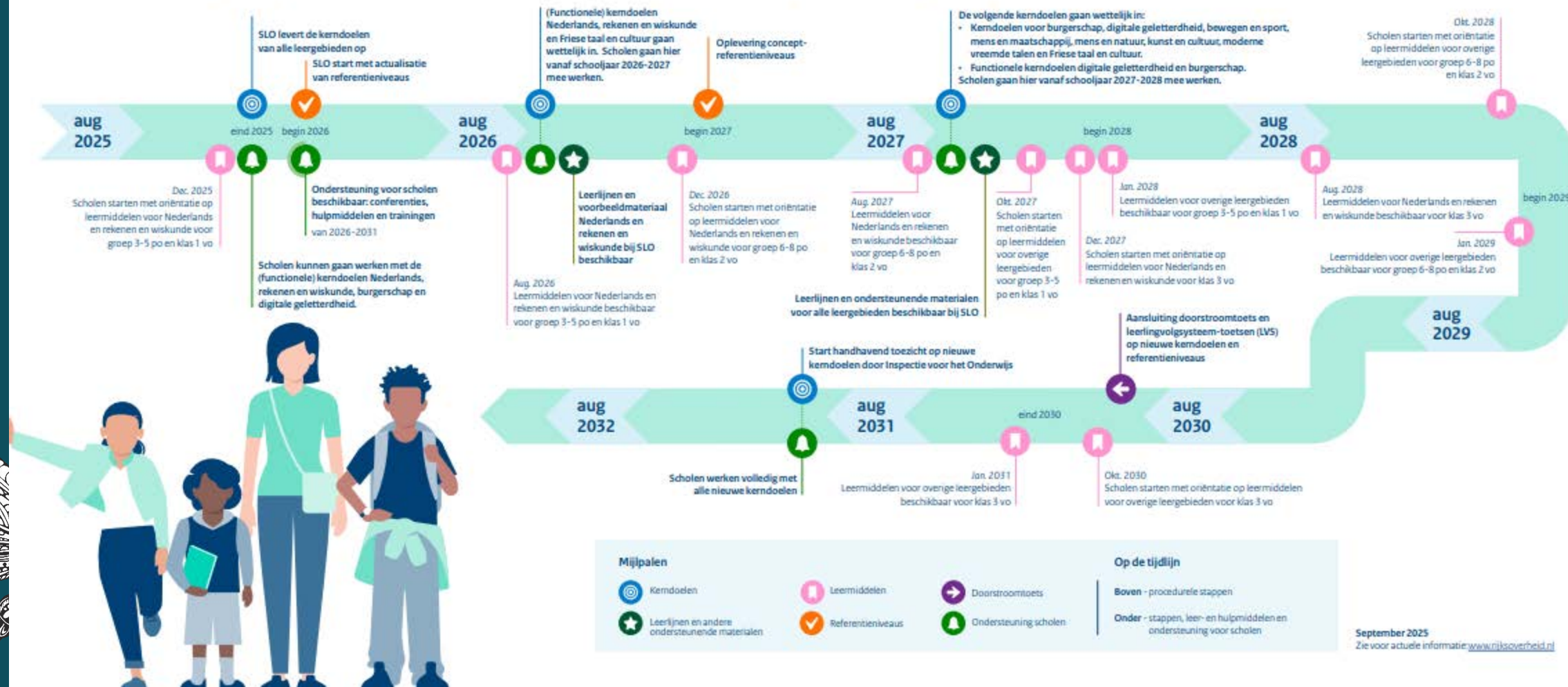
Overzicht van kerndoelen digitale geletterdheid			
Primair onderwijs Speciaal onderwijs		Voortgezet onderwijs Voortgezet speciaal onderwijs	
Domein: praktische kennis en vaardigheden			
22	De leerling zet digitale technologie en digitale media in A. Digitale systemen B. Digitale media en informatie C. Data D. Artificiële Intelligentie (AI)	21	De leerling zet digitale technologie en digitale media in A. Digitale systemen B. Digitale media en informatie C. Data D. Artificiële Intelligentie (AI)
Domein: ontwerpen en maken			
23	De leerling creëert digitale producten A. Creëren met digitale technologie B. Programmeren	22	De leerling creëert digitale producten A. Creëren met digitale technologie B. Programmeren
Domein: de gedigitaliseerde wereld			
24	De leerling participeert in de gedigitaliseerde wereld A. Veiligheid en privacy B. Digitale technologie, jezelf en de ander C. Digitale technologie, samenleving en wereld	23	De leerling participeert in de gedigitaliseerde wereld A. Veiligheid en privacy B. Digitale technologie, jezelf en de ander C. Digitale technologie, samenleving en wereld

Implementatie kerndoelen

De kerndoelen voor het primair onderwijs, de onderbouw van het voortgezet en het (voortgezet) speciaal onderwijs worden herzien. Deze tijdlijn biedt een overzicht van de beoogde inwerkingtreding en implementatie van de nieuwe kerndoelen. (herziening van de examenprogramma's is hierin nog niet opgenomen)

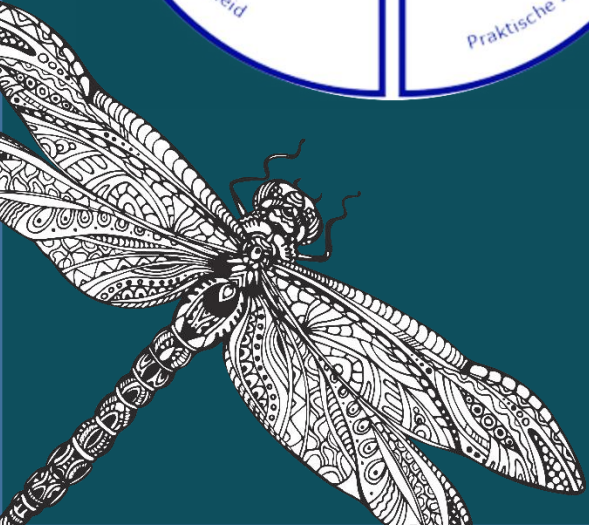

Hoe vaardig voel jij je als het gaat over Digitale geletterdheid?

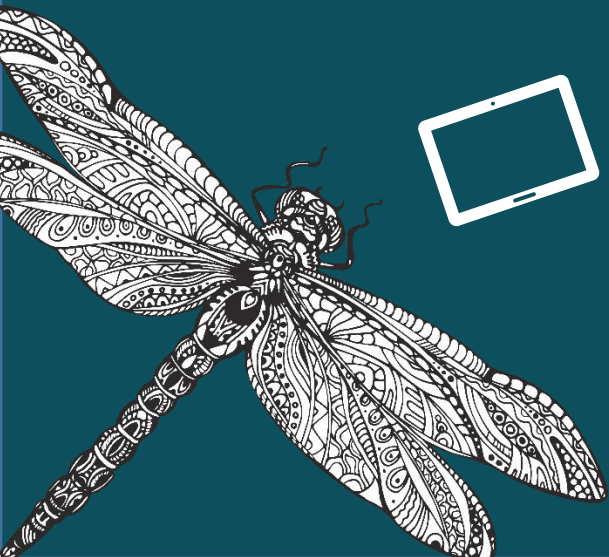
Helemaal niet
vaardig

Heel vaardig

Digitale geletterdheid met jonge kinderen

- ✓ Niet alleen consumeren, maar ook produceren en actief bezig zijn met concrete materialen
- ✓ Media Empowerment
- ✓ Je kunt aan digitale geletterdheid werken zonder een scherm te gebruiken

Domein 22 Praktische Kennis en vaardigheden

De leerling zet digitale technologie en digitale media in.

- A. Digitale systemen
- B. Digitale media en informatie
- C. Data
- D. Artificiële Intelligentie (AI)

De leerling creëert
digitale producten

Domein 23: Ontwerpen en maken

- A. Creëren met digitale technologie
- B. Programmeren

De leerling
participeert in de
gedigitaliseerde
wereld

Domein 24: De gedigitaliseerde wereld

- A. Veiligheid en privacy
- B. Digitale technologie, jezelf en de ander
- C. Digitale technologie, samenleving en wereld

Wat weet jij al over digitale geletterdheid?

Kahoot!

Een stopmotionfilmpje maken

**Praktische kennis en
vaardigheden**

**De gedigitaliseerde
wereld**

Ontwerpen en maken

**Is dit ook digitale
geletterdheid??**

Een stopmotionfilmpje maken

**Ontwerpen en maken-
Creëren met digitale
technologie**

Met elkaar praten over foto's van iemand maken

**Praktische kennis en
vaardigheden**

**De gedigitaliseerde
wereld**

Ontwerpen en maken

**Is dit ook digitale
geletterdheid??**

Met elkaar praten over foto's van iemand maken

**De gedigitaliseerde wereld-
Digitale technologie, jezelf
en de ander**

Een kralenplank maken

**Praktische kennis en
vaardigheden**

**De gedigitaliseerde
wereld**

Ontwerpen en maken

**Is dit ook digitale
geletterdheid??**

Een kralenplank
maken

Ontwerpen en maken-
Programmeren

Een mindmap maken om
voorkennis te activeren

**Praktische kennis en
vaardigheden**

**De gedigitaliseerde
wereld**

Ontwerpen en maken

**Is dit ook digitale
geletterdheid??**

Een mindmap maken om
voorkennis te activeren

**Praktische kennis en
vaardigheden- Digitale
media en informatie**

Weten welke functies de verschillende toetsen op een toetsenbord hebben

**Praktische kennis en
vaardigheden**

**De gedigitaliseerde
wereld**

Ontwerpen en maken

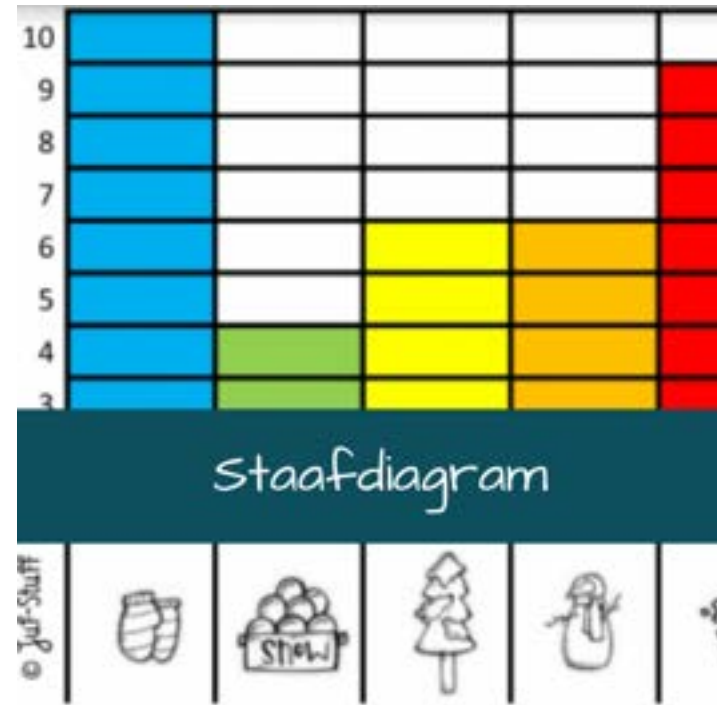
**Is dit ook digitale
geletterdheid??**

Weten welke functies de verschillende toetsen op een toetsenbord hebben

**Praktische ICT
vaardigheden- Digitale
systemen**

Een staafdiagram
maken over de
verschillende
soorten fruit die
de kinderen mee
hebben

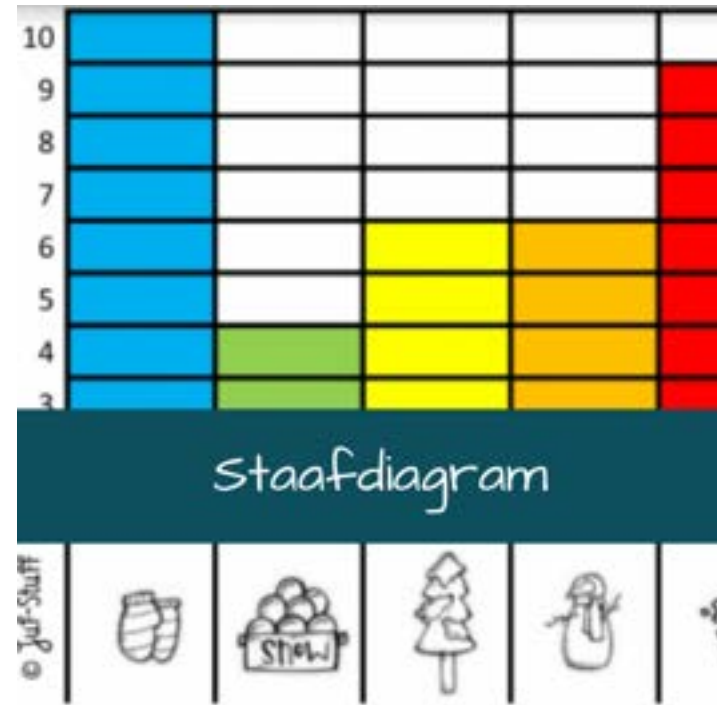
**Praktische kennis en
vaardigheden**

**De gedigitaliseerde
wereld**

Ontwerpen en maken

**Is dit ook digitale
geletterdheid??**

Een staafdiagram
maken over de
verschillende
soorten fruit die
de kinderen mee
hebben

**Praktische kennis en
vaardigheden- Data**

Kinderen van negen maanden
tot zes jaar brengen
gemiddeld per dag
bijna **anderhalf uur** door met
digitale schermen.

In vergelijking met voorgaande jaren is de dagelijkse
tijd met digitale media dit jaar ongeveer een
kwartier korter.

Een op de drie kinderen
(van 0-6 jaar)
heeft al een eigen apparaat (36%).

Bron: Iene Miene Media onderzoek 2025

- **0 tot 2 jaar:** geen scherm
- **2 – 4 jaar:** maximaal 30 minuten per dag
- **4 – 6 jaar:** maximaal 1 uur per dag (liefst 4 x 15 minuten)
- **6 – 8 jaar:** maximaal 1 uur per dag (liefst 2 x 30 minuten)
- **8 – 10 jaar:** maximaal 1 à 1,5 uur per dag
- **10 – 12 jaar:** maximaal 2 uur per dag
- **12 jaar en ouder:** maximaal 3 uur per dag

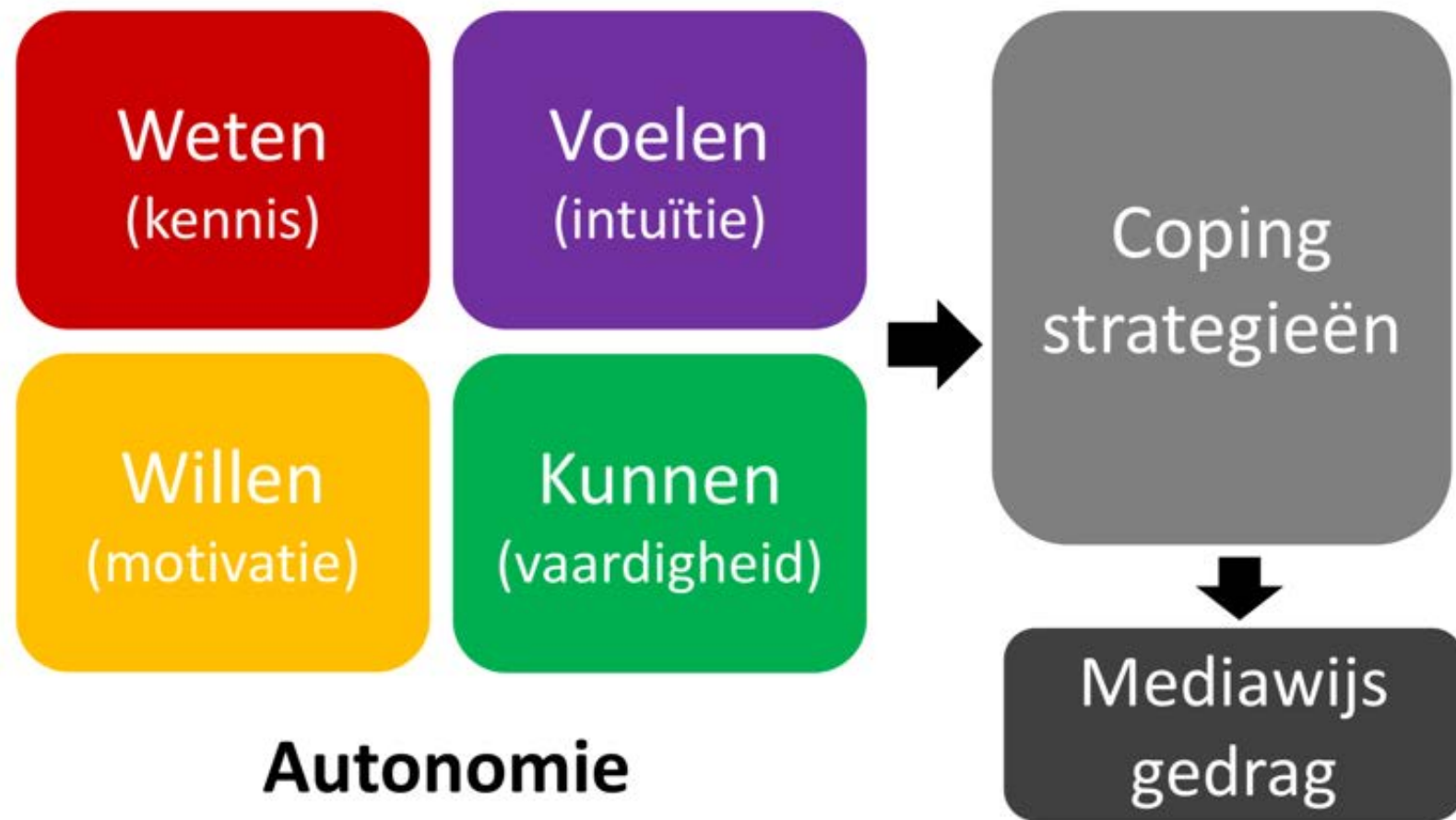
Bron: WHO

Media empowerment

Media empowerment

Media empowerment kaarten

Media Empowerment Kaarten

Met kleuters in gesprek over media

Miranda Wedekind
Onderwijsbegeleiding

Mediawijze boeken

Uitleg circuit

PDF Op de boerderij

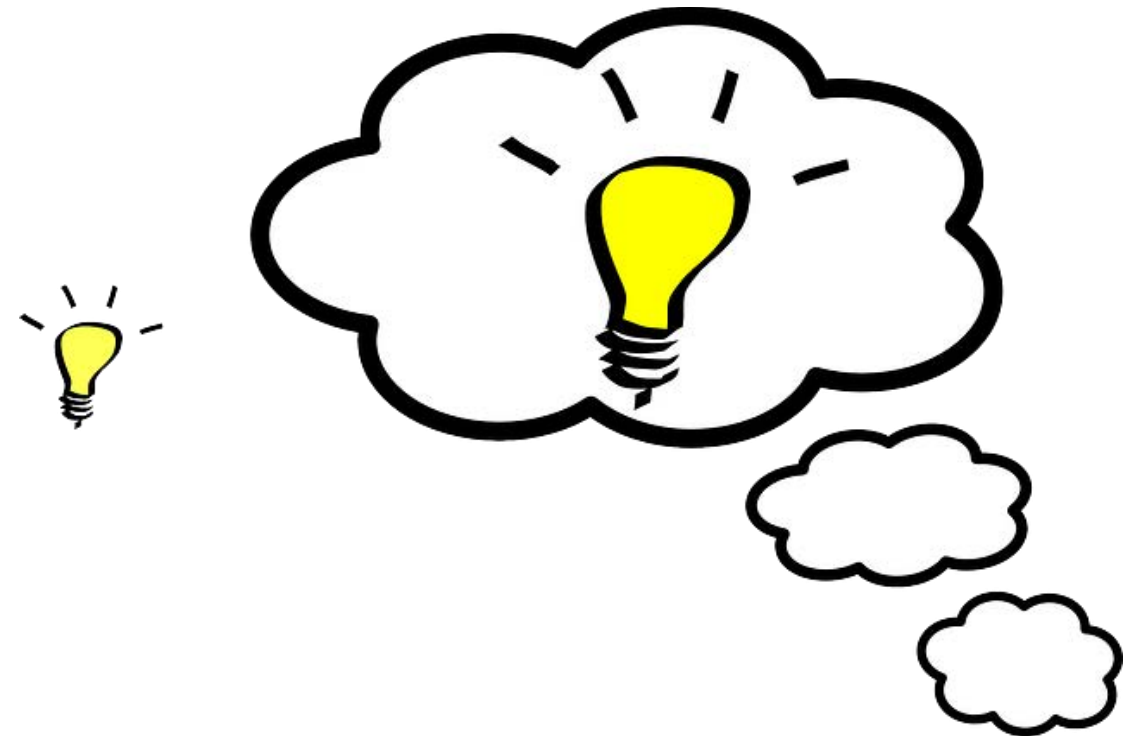
- Ga in 2- of 3-tallen langs alle activiteiten in het circuit.
- Probeer de activiteiten en materialen uit. Bedenk hoe je elke activiteit in kunt zetten in jouw klas/ jullie school.
- Klaar? Wissel naar een andere (vrije) tool.

Welke ideeën heb je opgedaan?

Welke stap wil jij 'morgen' zetten? Welke ideeën heb je?

Schrijf ze op een post-it.

Ga uitproberen!

Je hebt nu iets gekozen wat je 'morgen' gaat uitproberen.

Dat hoeft niet perfect te gaan! Het is een eerste stap.

Deel binnen je school wat je hebt gedaan en onderzoek hoe het beter kan.

Welke dingen blijven? Welke dingen komen niet meer terug?

Bouw samen aan een goed repertoire voor jullie school!

**Je hoeft het niet te
weten, als je maar
nieuwsgierig
durft te zijn!**

Meer lezen?

Miranda Wedekind Onderwijsbegeleiding

Specialist digitale geletterdheid voor het jonge kind

WWW.MIRANDAWEDEKIND.NL

info@mirandawedekind.nl